

નાના ખેડૂતની મોટી વાત

- મહુવાના ચંદુભાઈ દેસાઈએ પ્રાપ્ત કર્યો બેસ્ટ કોકોનટ ફાર્મરનો એવોર્ડ

મોટા ખેડૂત જ ખેતીમાં નામના મેળવી શકે એવું નથી. નાનો ખેડૂત પણ જો ખેતી ખંતથી કરે તો ધન અને કીર્તિ બંને કમાઈ શકે. આ બંને સિદ્ધિ જેમને પ્રાપ્ત થઈ છે તેવા જમીન માલીક તરીકે નાના તથા ખ્યાતિ અને કીર્તિની દ્રષ્ટિએ મોટા એવા ખેડૂત છે મહુવાના શ્રી ચંદુભાઈ બાલાભાઈ દેસાઈ. તેમની પાસે જમીન તો છે માત્ર પાંચ વિઘા. તેઓ ૨૫-૩૦ વર્ષથી નાળીયેરીની ખેતી કરે છે. તેથી આ પાકની ખેતીનાં તેઓ ખૂબ સારા જાણકાર છે. ચાર-પાંચ વર્ષ પહેલા તેમણે ૨૫ ચીકુડી, ૧૦ પપૈયા, ૧૫ સોપારી, પાંચ જામફળના રોપા વાવ્યા હતા. પરંતુ જનાવરના ત્રાસને લીધે તેમણે આ ફળપાકો કાઢી નાખ્યા. આજે તો તેમની પાસે નાળીયેરીના કુલ ૨૫૦ થડ છે. જેમાંનાં કેટલાક ૨૫ વર્ષ જૂના કે ત્રીસ વર્ષ જૂના છે. તેમના ૨૫૦ થડમાં મોટાભાગના ગુડાજલી જાતનાં છે. હાઈબ્રિડ નાળીયેરીના ૨૫ ઝાડ છે. જે બે-ત્રણ વર્ષના થયા છે.

પિયત માટે તેમની પાસે કૂવો છે જેમાં ૧૩૫ ફૂટે પાણી છે. પાણી આખું વર્ષ ચાલે તેટલું છે પરંતુ મોળુ થવા લાગ્યું છે. નાળીયેરીના વાત કરતા શ્રી ચંદુભાઈ કહે છે કે તેમણે ૨૫૦ થડ ૭×૭ મીટરના અંતરે વાવ્યા છે. તેઓ કહે છે કે એક ઝાડમાંથી મહિને ૬ થી ૮ નાળીયેર ઉતરે છે તે જોતા દર બે માસે તેઓ સરેરાશ ૩૦૦૦ થી ૩૨૦૦ નાળીયેર ઉતારે છે. દર વર્ષે ૫ થી ૬ વખત નાળીયેર ઉતારે છે. તેમનાં અંદાજ પ્રમાણે ઝાડ દીઠ વર્ષે સરેરાશ ૧૨૫ નાળીયેર મળે. તેઓ મોટેભાગે સેન્દ્રિય ખાતર જ નાખે છે. જીવાતનો ઉપદ્રવ દેખાય તો સંકલિત જીવાત નિયંત્રણ પદ્ધતિનો ઉપયોગ કરે છે. તેઓ નાળીયેરીને પિયત ધોરીયા પદ્ધતિથી આપે છે. તેઓ કહે છે કે નાળીયેરીની ખેતીમાં વચ્ચે કોઈ પાક લઈ શકાતો નથી. તેથી ઢોર માટે ચારાનો પાક લઈએ છીએ.

આ તો થઈ ચંદુભાઈના નાળીયેરીની ખેતીની વાત. પરંતુ તેઓ નાળીયેરીની ખેતી કરતા અન્ય ખેડૂતોથી થોડા જૂઠા પડે છે. તેઓ નાળીયેરીના છાલા-પાંદડા, થડ, ડાંડલા વગેરે સઘળી વસ્તુનો ઉપયોગ કરે છે. તેઓ છાલા-પાંદડાનો સાવરણા બનાવવામાં ઉપયોગ કરે છે. તો વળી થડ વગેરેનો ટેકા-થાંભલા તરીકે ઉપયોગ કરે છે. તેમને જો જરૂરીયાત ન હોય તો ભાગીદારોને આપી દે છે.

ચંદુભાઈ નાળીયેરીનો ઈજારો આપતા નથી. ઉતારેલા બધા નાળીયેર મહુવાના માર્કેટ યાર્ડમાં વેચવા મોકલે છે. પાંચ વિઘાની નાળીયેરીની ખેતીમાંથી તેમને વર્ષે ૭૦૦૦૦ થી ૮૦૦૦૦ રૂપિયાની આવક થાય છે. તેઓ ૬-૭ ભેંસ પણ રાખે છે. જેનું દૂધ ડેરીમાં આપી દે છે. તેઓ કહે છે દૂધમાંથી દર વર્ષે સારી એવી પૂરક આવક થાય છે.

આટલી ઓછી જમીનમાં નાળીયેરીની ખેતી કરતા ચંદુભાઈને મળેલ કીર્તિની હવે વાત કરીએ. નાળીયેરી વિકાસ બોર્ડ દ્વારા દર વર્ષે નાળીયેરીની ખેતી કરતા ખેડૂતો- સંસ્થાઓને વિશિષ્ટ સિદ્ધિ બદલ રાષ્ટ્રીય પુરસ્કાર આપવામાં આવે છે. તેમાં શ્રી ચંદુભાઈને વર્ષ ૨૦૦૮નો બેસ્ટ કોકોનટ ફાર્મર (નોન-ટ્રેડીશનલ સ્ટેટ)નો એવોર્ડ આપવામાં આવ્યો છે. આખા ભારતમાંથી બે જ ખેડૂતની પસંદગી થઈ છે. તેમાં ટ્રેડીશનલ સ્ટેટમાંથી કેરાલાના સબસ્ટીન પી. અગુસ્ટીયનને આ પુરસ્કાર અપાયો છે. જ્યારે બિનપરંપરાગત ખેતી કરતા રાજ્યોમાંથી શ્રી ચંદુભાઈને આ એવોર્ડ અપાયો. કેન્દ્રના કૃષિ મંત્રી શ્રી શરદ પવારનાં હસ્તે તેમને શાલ ઓઢાડી બેસ્ટ કોકોનટ ફાર્મર તરીકેનું સન્માન કરાયું અને રૂા. ૨૫૦૦૦/-નો રોકડ પુરસ્કાર અપાયો. આ થઈ, નાના ખેડૂતની મોટી વાત.